

Creuar el pont

RAMON IGLESIAS > TEXT

PERE DURAN > FOTOGRAFIA

Escriu aquestes ratlles conscient d'haver-me convertit en un recurs agònic, després que altres hagin declinat la proposta de *Revista de Girona* per divagar sobre la defunció de La Llibreria del carrer Ciutadans i fer-ne l'esquela. Comprenc la covardia literària d'aquells que han driblat l'encàrrec. Acceptar-lo és una autèntica temeritat perquè és impossible escriure sobre La Llibreria sense aproximar-se a la figura de la seva partera i enterradora: la Marta Latorre. Conèixer-la i pretendre escriure agafant distància o una certa perspectiva és una quimera. Sort que la tenim a Tepoztlán, a l'Estat d'Emiliano Zapata, bevent tequila amb els descendents de les divinitats nahues. Això m'estalviarà, de moment, aixecar l'auricular del telèfon i escoltar una traca d'improperis. La Marta és un personatge passional, irascible, eixelebrat, contradictori, enèrgic i generós. Algú capaç de curar-te l'ànima amb un ram de flors extemporani, un estrambòtic test amb gírgoles o un encantador llibre sobre petons... a canvi de res.

Només un animal sentimental d'aquestes proporcions podria haver gestat, fa 14 anys, un negoci de dues ànimes de factura americana en una ciutat gens americana: una llibreria amb bar i restaurant. O un bar i restaurant amb una llibreria? Mai vaig saber què anava primer. De fet sempre ho va condicionar el moment. A l'inici hi havia molta activitat literària i intentava colar-se en els circuits de presentacions i xefles literàries. De seguida es va adonar que eren faves comptades i ja emplatades. La Llibreria es va quedar amb allò -actes i presentacions- que en diuen més alternatiu, a l'esquerra de l'esquerra. I això mai omple el calaix. El bar sempre era ple d'alternatius i desvalguts, una adorable companyia intel·lectual, però un negoci més aviat precari. La Marta és molt d'esquerres i la gent d'esquerres de veritat sempre té remordiments i complexos quan porta un negoci. Posteriorment es va centrar en els menús i els *caterings*. I això dels *caterings* també són, sobretot si els contracten institucions, faves comptades i repartides sobre la base de criteris d'afinitats.

Recordo, abans de la proliferació dels *cyber*, el dia que va col·locar al bar uns quants PC que posant-hi pessetes et podies connectar a Internet. La Marta estava radiant per la idea, més que pels quatre duros que li reportava. «Com et costa travessar el pont de Pedra!», em recriminava aquell dia -després ho va fer constantment- amb aquells crits de peixatera de mercat vell. I és que en realitat en comptades ocasions vaig trepitjar La Llibreria. La meua resposta sempre era la mateixa: «Només vaig al Barri Vell per anar a l'estanc i quan tot està tancat. Odio els cops de colze dels turistes». En realitat ella comparteix la meua al·lèrgia. Sempre ha titllat el seu Barri Vell d'insípid parc temàtic on els turistes hi deambulen i guaiten els establiments amb l'actitud del visitant d'un zoo davant de les gàbies. Però en aquest cas ni tan sols llencen cacauets. Potser hi entren a fer un pipí... però poca cosa més. En els darrers temps aquesta opinió l'ha enfrontat públicament amb Joaquim Nadal.

Girona és ple d'eminències en el terreny teòric del negoci, encara que aquests mai n'hagin regentat cap. Quan la Marta ja parlava obertament de tancar, aquests profetes del fracàs proclamaven que era una defunció anunciada. Són aquells gironins tan genuïns que pronostiquen que «se la fotrà» qualsevol que materialitzi una idea, encara que es digui Amancio Ortega. Un grapat d'arrogants incapaços d'entendre que la Marta, els seus i La Llibreria van aconseguir sortir-se'n a contracorrent durant 14 anys amb socis i sense socis. La Llibreria va funcionar mentre la Marta va tenir força, mentre li va importar i fins que va descobrir que s'havia convertit en un Ragueneau sense més passissos per repartir i amb les espatlles sobrecarregades per un excés de motxilles. Havia arribat l'hora de llençar-les a l'Onyar i creuar el pont de Pedra, però cap a l'altre costat... de l'Atlàntic. Estigués el negoci a dalt o a baix i amb diners o sense.

